

הערה במגילת רות

"ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השערים וקציר החטים ותשב את חמותה. ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך" (רות, ב', כג - ג', א).

נשאלת השאלה, למה המתינה נעמי עד כלות קציר השעורים וקציר החטים, עד שאמרה לרות לבקש את גאולתה מידי בועז? והנה, מכל דברי השקלא וטריא בין בועז ובין טוב (הגואל) מתבאר שמנהגם היה שהגואל את אשת המת היה דינו לגאול גם את שדה האחוזה של המת, וכמו שמבואר בדברי בועז: "ויאמר בעז ביום קנותך השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת המת קניתי [קניית קרי] להקים שם המת על נחלתו" (ד', ה). ועיין בזה במפרשים. ומשמע שגאולת השדה הייתה מיד נעמי ורות, וזה צריך ביאור, שהרי הן לא היו יורשי אלימלך. וצריך לומר שהשדה היה אצלן בלקיחה, ואולי בכתובתן. על כל פנים, נאמרה כאן פרשת גאולת שדה אחוזה ביחד עם גאולתה של רות. ועיין במשנה ערכין (ט', א):

"המוכר את שדהו בשעת היובל אינו מותר לגאול פחות משתי שנים, שנאמר 'במספר שני תבואות ימכר לך'. הייתה שנת שידפון ויירקון או שנת שביעית - אינה עולה לו מן המניין".

ועיין שם בגמרא (כט, ע"ב), שאיסור זה קיים אפילו רצה הלוקח להחזיר את השדה, וגם המוכר וגם הלוקח עוברים באיסור עשה אם גואלים את השדה לפני שתי שנים. ושנות בצורת אינן מן המניין, כמבואר במשנה, שאינן נחשבות 'שני תבואות'. אמור מעתה: כל אותן שנים ממות אלימלך עד אותה שנה שנאמר בה "ותקם היא וכלתיה ותשָׁב משדי מואב, כי שמעה בשדה מואב כי פקד ה' את עמו לתת לחם לחם" (א'), ו - לא עלו למניין 'שני תבואות', שהרי שנות בצורת היו. ושנת הפקידה היא שנה ראשונה למניין 'שני תבואות'. ואי אפשר לומר שהייתה זו אותה שנה אשר בה ליקטה רות בשדה בועז, שהרי נעמי ורות הגיעו לבית לחם "בתחילת קציר שערים" (א', כב), ואיך שמעה כבר במואב שנפקדו בארץ ישראל בלחם? אלא על כורחך שהגעתן לבית לחם הייתה לשנה אחרת, אחרי שנת הפקידה אשר שמעו עליה בשדה מואב. ואם כן, כשהגיעו נעמי ורות לבית לחם כבר עברה שנה אחת משתי 'שני תבואות' הנצרכות לפני שתהיה אפשרות לגאול את השדה. ולכן המתינה נעמי עד כלות קציר השעורים וקציר החטים, שאז ידעו בוודאות שעברו שתי שנות תבואה בלא שידפון ויירקון. רק אז היה מותר לגאול את השדה, ואז אמרה נעמי לרות להיזקק לבועז לשם גאולת השדה וגאולת אשת המת.